

OULUN KÄRÄJÄOIKEUS TUOMIO 10/3597

2. osasto

Asiano:

11.10.2010 R 09/1415

Annettu kansliassa kello 13.00

OIKEUDEN KOKOONPANO

Puheenjohtaja Käräjätuomari Mika-Pekka Sarkkinen

ASIANOSAISET

Syyttäjä Kihlakunnansyyttäjä Kukka-Maaria Kankaala

Vastaaja(t) H [REDACTED]
T [REDACTED]

Asianomistaja(t) ACTIVISION PUBLISHING, INC.
ATARI NORDIC AB
BONNIER AMIGO MUSIC FINLAND OY AB
COLUMBIA PICTURES INDUSTRIES INC
DISNEY ENTERPRISES INC
EDEL RECORDS FINLAND OY
EGMONT KUSTANNUS OY AB
EMI FINLAND OY AB
ENSIO MUSIC OY LTD
ERE KOKKONEN OY
FG NAXOS OY AB
HELSINKI MUSIC COMPANY OY
JOHANNA KUSTANNUS OY
NEW LINE PRODUCTIONS INC
ONDINE OY
PARAMOUNT PICTURES CORPORATION
PLASTINKA RECORDS OY
PLAYGROUND MUSIC SCANDINAVIA AB
POKO RECORDS OY
RABBIT FILMS OY LTD
RUBATO MUSIC OY
SIBONEY OY
SONY BMG MUSIC ENTERTAINMENT FINLAND OY
SONY COMPUTER ENTERTAINMENT EUROPE LIMITED (SCEE)
SPIN-FARM OY
SUOMEN AUDIOVISUAALISEN ALAN TUOTTAJAT - SATU RY
SUOMEN ELOKUVATUOTTAJIEN KESKUSLIITTO SEK RY

SUOMEN ÄÄNI- JA KUVATALLENNETTUOTTAJAT ÄKT RY
SÄVELTÄJÄIN TEKIJÄNOIKEUSTOIMISTO TEOSTO RY
TEKIJÄNOIKEUDEN TIEDOTUS- JA VALVONTAKESKUS
TRISTAR PICTURES INC
TWENTIETH CENTURY FOX FILM CORPORATION
TWIN TONE OY
UNIVERSAL CITY STUDIOS PRODUCTIONS LLLP
UNIVERSAL MUSIC OY
VIVENDI UNIVERSAL GAMES NORDIC AB
WARNER BROS. ENTERTAINMENT INC
WARNER MUSIC FINLAND OY

Asia TEKIJÄNOIKEUSRIKOS

Vireille 11.6.2009

SELOSTUS ASIASTA

Syyttäjän rangaistusvaatimus

1. TEKIJÄNOIKEUSRIKOS
(6550/R/0005550/07)
Rikoslaki 49 luku 1 §
Tekijänoikeuslaki 1,2,46 ja 46 a §

1.1.2006 - 4.6.2007 OULU

T [REDACTED] on tahallaan ja siten, että teko on ollut omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa ainakin kohdassa "asianomistajat" mainituille loukatujen oikeuksien haltijoille valmistanut luvatta kopioita musiikki-, elokuva- ja peliteoksista ja saattanut luvatta valmistamiaan teoksia yleisön saataviin tarjomalla niitä ladattavaksi tietoverkossa, joka on ollut internetin Direct Connect -vertaisverkko siten, että T [REDACTED] on ylläpitänyt tietoverkossa toimivan Finnish Fast Speed [Perkele] (perkele.ffi-network.org) nimistä tiedostojenjakopalvelua ainakin 29.9.2006 alkaen, siten, että T [REDACTED] on yhdessä noin 2800 palveluun rekisteröityneen käyttäjän ja muiden ylläpitäjien kanssa valmistanut ja saattanut noin 2800 palveluun rekisteröityneen käyttäjän saataviin tekijänoikeuslain suojaamia musiikki-, elokuva-, ja peliteoksia ilman oikeudenhaltijoiden lupaa. T [REDACTED] on lisäksi ajalla 1.1.2006-4.6.2007 tahallaan ja siten, että teko on ollut omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa ainakin kohdassa "asianomistajat" mainituille loukatujen oikeuksien haltijoille valmistanut luvatta kopioita musiikki-, elokuva-, ja peliteoksista ja saattanut luvatta valmistamiaan teoksia yleisön

saataviin tarjoamalla niitä ladattavaksi tietoverkossa, joka on ollut DirectConnect-vertaisverkko siten, että hän on ilman oikeudenhaltijoiden lupaa muuhun kuin yksityiskäyttöön valmistanut kopioita edellä mainituista teoksista, jotka hän on saattanut yleisön saataville pitämällä niitä tietoverkossa edelleen kopioitavana.

2. AVUNANTO TEKIJÄNOIKEUSRIKOKSEEN

(6550/R/0005550/07)

Rikoslaki 49 luku 1 §

Tekijänoikeuslaki 1,2,46 ja 46 a §

Rikoslaki 5 luku 6 §

1.1.2006 - 4.6.2007 OULU

H [REDACTED] on tahallaan ja siten, että teko on ollut omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa ainakin kohdassa "asianomistajat" mainituille loukatujen oikeuksien haltijoille auttanut T [REDACTED] ja syytekohtassa 1 yksilöidyn rikoksen tekemiseen ylläpitämällä T [REDACTED] n ylläpitämää Fast Speed [Perkele] (perkele.ffmpeg-network.org) nimistä tiedostojenjako palvelua yhdessä T [REDACTED] n kanssa.

Syyttäjän muut vaatimukset

Rikoksentekovälineen menettäminen

Vastaaja T [REDACTED] on tuomittava menettämään valtiolle rikoksentekovälineet eli takavarikkopöytäkirjassa nro 6550/R/5550/07/KEY/1 kohdissa 1, 2 ja 3 yksilöidyt esineet.

Oulun käräjäoikeuden päätös 09/1333 syytteen nostamisen määräajan pidentäminen PK 07/2244.

Rikoslaki 10 luku 4 §

Todistelukustannusten korvaaminen

Vastaajat on veloitettava korvaamaan valtiolle todistelukustannukset.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Asianomistajien vaatimukset

Asianomistajat yhtyivät syyttäjän rangaistusvaatimukseen ja vaativat, että

1. T [REDACTED] tuomitaan rangaistukseen tekijänoikeusrikoksesta

A: 1.11.2006-4.6.2007, Oulu. Rangaistusta vaaditaan Direct Connect-hubin ylläpidosta sen perustamisesta koneiden takavarikkopäivään

T [REDACTED] on tahallaan ja siten, että teko on ollut omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukatun oikeuden haltijoille, loukannut asianomistajien oikeuksia valmistamalla luvatta kopioita musiikki-, elokuva- ja peliteoksista ja saattanut luvatta

valmistamia teoksia yleisön saataviin tarjoamalla niitä ladattaviksi tietoverkossa.

Toissijaisesti asianomistajat vaativat hubin ylläpidon osalta vastaaja T [REDACTED] lle rangaistusta avunannosta rikokseen.

B: 1.1.2006-4.6.2007, Oulu. Rangaistusta vaaditaan DC++-ohjelman käytöstä tekijänoikeudella suojattujen teosten jakamiseen.

T [REDACTED] on tahallaan ja siten, että teko on ollut omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukatun oikeuden haltijoille, loukannut asianomistajien oikeuksia valmistamalla luvatta kopioita musiikki-, elokuva- ja peliteoksista ja saattanut luvatta valmistamia teoksia yleisön saataviin tarjoamalla niitä ladattaviksi tietoverkossa, tässä tapauksessa Internetin DirectConnect-vertaisverkossa.

2. Vastaaja H [REDACTED] tuomitaan rangaistukseen avunannosta tekijänoikeusrikokseen sekä edellä kohdassa 1 mainitun syytteen osalta

Aika ja paikka 1.1.2006 - 4.6.2007, Oulu

Vastaaja H [REDACTED] on tahallaan ja siten, että teko on ollut omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukatun oikeuden haltijoille, auttanut vastaaja T [REDACTED] a edellä kohdassa 1 A yksilöidyssä tekijänoikeusrikoksessa.

3. Vastaajat veloitetaan korvaamaan asianomistajille yhteisvastuullisesti tekijänoikeuslain 57§ 1 momentin mukaista hyvitystä ylläpitosyytteen osalta

- Teostolle 173 437,50 euroa
- ÄKT:lle jäsenyrityksineen 1 621 691,50 euroa
- Jackpot Films Oy 12,95 euroa
- Twentieth Century Fox Film Corporationille 8 417,50 euroa

Laillisine viivästyskorkeineen takavarikkopäivästä 4.6.2007 lukien,

4. Vastaaja T [REDACTED] veloitetaan suorittamaan asianomistajille tekijänoikeuslain 57 § 1 momentin mukaista hyvitystä ns. loppukäytösyytteen osalta seuraavasti:

- Teostolle 1 969,40 euroa
- ÄKT:lle jäsenyrityksineen 17 795,80 euroa
- SATU ry:lle 21,00 euroa
- SEK ry:lle 210,00 euroa
- Ere Kokkonen Oy:lle 21,00 euroa
- Columbia Pictures Industries Inc:lle 42,00 euroa
- New Line Productions Inc:lle 42,00 euroa
- Twentieth Century Fox Film Corporationille 175,00 euroa
- Universal City Studios LLLP:lle 345,00 euroa
- Warner Bros. Entertainment Inc:lle 21,00 euroa
- Activision Publishing Inc:lle 134,00 euroa
- Atari Nordic AB:lle 67,00 euroa

- Electronic Arts Publishing Sarl:lle 871,00 euroa
- Sony Computer Entertainmentille 268,00 euroa

Laillisine viivästyskorkeineen takavarikkopäivästä 4.6.2007 lukien

5. Vastajaat veloitetaan korvaamaan asianomistajille yhteisvastuullisesti vahingonkorvauksena tekijänoikeuslain 57§ 2 ja 3 momentin nojalla selvitys- ja valvontakuluista 2400 euroa laillisine viivästyskorkeineen viimeisestä toimenpidepäivästä 19.1.2009 lukien

6. Vastajaat veloitetaan korvaamaan yhteisvastuullisesti asianomistajien oikeudenkäyntikulut 5640 euroa laillisine korkeineen kuukauden kuluttua käräjäoikeuden tuomion antamisesta lukien.

7. Vastajilta takavarikoidut, luvatta valmistetut ja yleisön saataviin saatetut teokset määrätään tekijänoikeuslain 58 § perusteella hävitettäväksi. Jos tietokoneita ei tuomita valtiolle menetetyksi RL 10 luvun nojalla, esittävät asianomistajat hävittämisvaatimuksen myös tietokonekokonaisuuksien osalta.

Asianomistajan vaatimusten perusteet siltä osin kuin niitä ei ole selostettu tuomiossa, ilmenevät tarkemmin 18.8.2009 päivätystä vaatimuskirjelmästä.

VASTAAJAN VASTAUS

T [REDACTED] kiisti menetelleensä syytteessä kuvatulla tavalla. T [REDACTED] pyysi syytteiden hylkäämistä perusteettomina ja toteennäyttämättöminä. T [REDACTED] ei ole syyllistynyt väitettyihin tekoihin. T [REDACTED] ei ollut valmistanut luvatta teoksia ja saattanut niitä yleisön saataviin.

H [REDACTED] kiisti menetelleensä syytteessä kuvatulla tavalla. H [REDACTED] ei ollut osallistunut ylläpitoon millään tavalla tai ainakin hänen toimenpiteet olivat merkityksettömiä kokonaisuudessa.

Rikoksentekovälineen menettäminen

T [REDACTED] kiisti vaatimuksen perusteeltaan. T [REDACTED] pyysi, että tietokone heti palautettaisiin ja siellä olevat hänen henkilökohtaiset tiedostot, kuten valokuvat. Toissijaisesti T [REDACTED] vaati tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:tä korvaamaan takavarikoidut tietokoneet täysimääräisinä.

Asianomistajien korvausvaatimukset

T [REDACTED] kiisti muutoin vaatimukset perusteeltaan ja määrältään, mutta myönsi Jackpot Films Oy:n vaatimuksen.

TODISTEET

Syyttäjän kirjalliset todisteet

1. Finnish Fast Speed [perkele] - hubin tervetulo viesti 15.1.2007
2. Kooste näytteenottohetkellä 5.2.2007 käyttäjinä olleista henkilöistä ja heillä jaossa

olleiden tiedostojen määrä

3. liitteeksi 11 numeroitu erillinen liite, Oikeudenloukkaukseen käytetty IP-numero...
4. liitteeksi 10 numeroitu erillinen liite; Vastaajien ylläpitämällä hubilla Finnish Fast Speed [perkele] 5.2.2007 viidellä käyttäjällä jaossa olleet musiikkitiedostot
5. liitteeksi 12 numeroitu erillinen liite; Vastaajien ylläpitämällä hubilla Finnish Fast Speed [perkele] 5.2.2007 viidellä käyttäjällä jaossa olleet elokuvatiedostot
6. Liitteen 1 liite 3 Progress Log eli palvelimen lokitiedot 5.2.2007
7. Liite 3 Takavarikkopöytäkirjassa mainitun omaisuusluettelon nro 2 kiintolevyn osion D:hakemistossa \Ynhubit\Perkele\settings tiedosto settings.xml, ylläpito "hupikoneella" hubiohjelma asennettu eli hubi perustettu 6.2.2007
8. Liite 4 Takavarikkopöytäkirjassa mainitun omaisuusluettelon nro 1 tietokoneen käyttöjärjestelmälevyn C:\hakemistosta \Ynhubit\Perkele\settings tiedosto settings.xml, ylläpito "nestekoneella" hubiohjelma asennettu eli hubi perustettu 1.11.2006
9. Liite 7 A Nestekoneen Käyttäasetuksiin DC++ ohjelmassa määritelty nick eli käyttäjänimi, Tuuborg, ohjelma asennettu 17.5.2005
10. Liite 7 B Nestekoneen Käyttäasetuksiin DC++ ohjelmassa määritelty nick eli käyttäjänimi, Tuuborg, ohjelma asennettu 29.3.2007
11. Liite 7 C Nestekoneen Käyttäasetuksiin DC++ määritelty nick eli käyttäjänimi Dupond, ohjelma asennettu 12.9.2006
12. Liite 7 D Nestekoneen Käyttäasetuksiin DC++ määritelty nick eli käyttäjänimi Dupond, ohjelma asennettu 6.2.2007

Asianomistajien kirjalliset todisteet

Erillisellä liitteellä (liite 1).

- Henkilötodistelu**
- 1) Asianomistajien edustaja Lakimies Jaana Pihkala
 - 2) Vastaaja T [REDACTED]
 - 3) Vastaaja H [REDACTED]
 - 4) Todistaja Törmä
 - 5) Todistaja Lämsä

KÄRÄJÄOIKEUDEN TUOMIO

Syyksilukeminen T [REDACTED] on syylistynyt siihen tekoon, josta syyttäjä on hänelle vaatinut rangaistusta.

Hylätty syyte Syytekohta 2 H [REDACTED]n osalta on hylätty.

Perustelut

Syytekohta 1

T [REDACTED] on kertonut perustaneensa syytteessä mainitun Direct Connect -vertaisverkon (jäljempänä hubi) lähinnä sosiaalisen kanssakäymisen takia. Hubin ylläpito ei vaatinut mitään erityisiä toimia tai osaamista. Käräjäoikeus toteaa asiassa tulleen T [REDACTED]nkin myöntämisellä näytetyksi, että syytteessä mainittu hubi on ollut syytteessä mainitulla ajalla T [REDACTED]n perustama ja ylläpitämä.

Hubin säännöt T [REDACTED] on kertonut kopioineensa joltakin toiselta vastaavalta hubilta. Kirjallisena todisteena esitetystä (liite 3) ilmenee, että tiedoston settings.xml sisällöstä ilmenee, että hubin enimmäiskäyttäjämääräksi on asetettu 2800 käyttäjää ja että käyttäjiltä vaadittava vähimmäismäärä tiedostoja jaettavaksi muille käyttäjille on 5 gigaa (MinShare enable="true">5368709120</Minshare>). Edellytyksenä T [REDACTED] n ylläpitämisen hubin käyttämiselle on siis ollut vähintään viiden gigan määrä tiedostoja jaettavaksi muille.

Kirjallisena todisteena esitetystä kuvaruutukaappauksesta (liitteen 1 liite 1) ilmenee, että kuvaruutukaappauksen ottohetkellä hubilla on ollut yhteensä 2.789 käyttäjää, joilla on ollut yhteensä 90,25 teratavua jaettavana omissa jakoon määritellyissä kansioissaan. Liitteestä 10 ja 12 ilmenee, että viideltä satunnaisesti valitulta hubin käyttäjällä on ollut jaettavana muille hubin käyttäjille huomattava määrä tekijänoikeudelle suojattua musiikkia ja elokuvia.

Todistaja Törmä on kertonut oikeudessa Direct Connect hubien yleisistä periaatteista. Törmä on todennut, että hubien välillä on ollut kilpailua ja hubin ylläpitäjän (owner) asema on ansaittava. T [REDACTED] n ylläpitämä hubi oli suuri sekä käyttäjä- että datamääriltään. Asiassa on riidatonta, että hubilla olevat käyttäjät lataavat tiedostoja toisilta käyttäjiltä syöttämällä hakuun haluamansa tiedoston kuvauksen. Lataus ei siten tapahdu ylläpitäjän hallussa olevalta tietokoneelta vaan toisilta käyttäjiltä. Hubi toimii kuitenkin käyttäjien välisenä palvelimena, joka lähettää tiedustelun ja ilmoittaa tulokset loppukäyttäjille.

Käräjäoikeus toteaa, että T [REDACTED] lla on ollut hubin ylläpitäjänä mahdollisuus valvoa jaossa olleiden tiedostojen sisältöä. Hubiin pääsemisen edellytyksenä oleva minimijakovaatimus osoittaa, että päätarkoitus ei ole sosiaalinen kanssakäyminen Direct Connect++ ohjelman keskustelutilassa, vaan tiedostojen tehokas jakaminen. T [REDACTED] n ylläpitotoimet ovat olleet välttämättömiä tekijänoikeudella suojattujen musiikki-, elokuva- ja pelitiedostojen jakamiselle. Rikosoikeudellisesti sillä, että kuka tahansa olisi voinut suorittaa samoja ylläpitotoimia ilman T [REDACTED] a, ei ole asiassa merkitystä.

Rikoslain 49 luvun 1 §:n 1 ja 3 momenttien mukaan tekijänoikeusrikokseen syyllistyy muun muassa se, joka tietoverkossa tai tietojärjestelmän avulla loukkaa toisen oikeutta äänilevyyn tai muuhun laitteeseen, jolle on tallennettu ääntä taikka filmiin tai muuhun laitteeseen, jolle on tallennettu liikkuvaa kuvaa siten, että teko on omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukatun oikeuden haltijalle.

T [REDACTED] on edellä selostetulla tavalla yhdessä tiedostojenjakopalvelun käyttäjien kanssa saattanut tekijänoikeudella suojattuja teoksia yleisön saataviin ja siten loukannut teosten tekijänoikeutta. Ottaen huomioon edellä selostetut merkittävät käyttäjämäärät ja heillä jaettavissa olevat huomattavat tiedostojen määrät, on T [REDACTED] n toiminta ollut omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukattujen oikeuksien haltijoille.

Käräjäoikeus toteaa, että tekijänoikeusrikoksiin ja -rikkomuksiin liittyvä yhteiskunnallinen keskustelu on ollut vireillä jo yli kymmenen vuotta Napster-tiedostonjakopalvelun perustamisesta lähtien. Niin ikään tekijänoikeuslain uudistus on ollut merkittävästi uutisoitu lakimuutos. On yleisessä tiedossa oleva seikka, että tiedostonjakopalvelut ovat merkittävin uhka tekijänoikeuksille silloin, kun niissä levitettävää

sisältöä ei valvota. Siten T [REDACTED] on täytynyt tietää toiminnallaan syyllistyvänsä tekijänoikeusrikokseen ja tämä menettely on ollut tahallista.

Loppukäytön osalta kirjallisena todisteena esitetyiltä kopioilta DC++ xml.-tiedostoista (liitteen 7a, 7b, 7c ja 7d) ilmenee, että niin sanotun "nestekoneella" käytetyssä Direct Connect ohjelmassa on ollut latauksia noin 400 gigaa ja jakoa noin 1,3 teraa, toisesta tiedostosta ilmenee latauksia noin 11 gigaa ja jakoa noin 151 gigaa ja niin sanotun "hubikoneen" tiedostosta ilmenee, että koneelle on ladattu Direct Connect ohjelmalla 0,14 gigaa. T [REDACTED] on kertonut, että hän oli itse kirjoittanut xml.-tiedostoon mittavat lataus- ja jakamisluvut härnätäkseen viranomaisia. T [REDACTED] on pääkäsittelyssä demonstroinut mainitun menettelyn ja osoittanut tämän olevan mahdollista. Ensin mainitusta xml.-tiedostosta kuitenkin ilmenee, että DC++ ohjelmaan oli määritelty erilaisia jakokansioita yhdeksältä eri kovalevyiltä. Niin ikään esitutkinnassa T [REDACTED] on kertonut ladanneensa ja jakaneensa tiedostoja. Kirjallisesta todisteesta (liitteen 9 liite 3) ilmenee, että T [REDACTED]n jakokansiolta löytyy varoitusteksti, jolla viranomaisia ja tekijänoikeuksien haltijoita kielletään lataamasta tiedostoja T [REDACTED]n tietokoneelta. Edellä mainittu huomioon ottaen käräjäoikeus ei pidä uskottavana T [REDACTED]n väitettä syistä, joiden johdosta hän olisi pilailumielessä kirjoitellut tiedostoon lukuja osoittamaan tuntuva dataliikennettä. Siten käräjäoikeus pitää näytettynä, että T [REDACTED] on syyllistynyt syytteessä kuvattuun menettelyyn myös loppukäytön osalta.

Syytekohta 2

Asiassa on riidatonta, että T [REDACTED] ja H [REDACTED] ovat asuneet yhdessä syytteen tekoaikana. Syytteen mukaan H [REDACTED] on avustanut T [REDACTED]a ylläpitämällä T [REDACTED]n perustamaa tiedostojenjakopalvelua yhdessä T [REDACTED]n kanssa. Syytteessä ei ole yksilöity niitä ylläpitotoimia, joilla H [REDACTED] on syyllistynyt avunantoon. Syyttäjä ei ole väittänyt, että H [REDACTED] olisi itse jakanut tai ladannut tekijänoikeudella suojattuja tiedostoja. Käräjäoikeus on pääkäsittelyssä annettujen lausuntojen perusteella päätellyt, että väitetyt ylläpitotoimet ovat koskeneet H [REDACTED]n asemaa hubissa ja hänen aktiivisia toimiaan. Toimet, joita H [REDACTED] on väitetty tehneen ovat sisältäneet sääntöjen valvontaa pudottamalla hubilta läsnäolijoita, jotka ovat niitä rikkoneet sekä kahden tai kolmen käyttäjätunnuksen luomista muille henkilöille.

H [REDACTED] on ollut asemaltaa hubissa niin sanottu "super user". Asiassa on riidatonta, että T [REDACTED] on luonut H [REDACTED]n "M [REDACTED]" käyttäjätunnuksen ja aseman hubin hierarkiassa. Siten H [REDACTED]n asemasta ei voida tehdä johtopäätöstä hänen osallisuudestaan hubin toimintaan siltä osin kuin on kyse tekijänoikeuksilla suojatun materiaalin luvattomasta levittämisestä. Niin ikään H [REDACTED]n asema on mahdollistanut sen, että hänen ei ole tarvinnut osoittaa itsellään jaossa olevia tiedostoja muille käyttäjille.

Lisätutkintapöytäkirjan liitteen B listauksesta ilmenee, että esimerkiksi kellonajalla 16:43:29 saman sekunnin sisällä M [REDACTED] nimimerkillä on "potkittu ulos" hubilta. Käräjäoikeus ei pidä uskottavana, että H [REDACTED] olisi omin toimin voinut samalla sekunnilla pudottaa kaksi käyttäjää pois. Asiassa on ilmennyt muun muassa todistaja Törmän kertomuksin, että hubille voidaan asettaa automaattisesti sääntörikkomuksista potkuja antava robotti (botti). Siten käräjäoikeus toteaa, että asiassa ei ole näytetty riittävällä varmuudella, että juuri H [REDACTED] olisi itse pudottanut käyttäjiä pois hubilta väitetyssä määrin ja siten että hän olisi aktiivisesti valvonut hubilla olleiden

henkilöiden sääntöjen noudattamista. H [REDACTED] on myöntänyt pudottaneensa muutaman käyttäjän pois hubilta johtuen heidän käymästään arvelluttavan sisältöisestä keskustelusta. Tämä ei kärjäoikeuden käsityksen mukaan liitty välittömästi hubilla tapahtuvaan laittomaan tiedostojen jakoon, vaan siellä käytyihin keskusteluihin. Asiassa ei ole näytetty, että H [REDACTED] olisi valvonut esimerkiksi sitä, että hubin läsnäolijoilla on riittävästi jakokansioissa tiedostoja jaettavana.

H [REDACTED] n luomat käyttäjätunnukset ovat hubin kävijämäärään suhteutettuna varsin vähäiset. H [REDACTED] on kertonut viettäneensä aikaa hubilla vain sosiaalisessa tarkoituksessa, jolloin hänellä on saattanut olla tähän liittyvä intressi käyttäjätunnusten luomiseen.

Oikeuskäytännössä (KKO 2010:47) on todettu, että käyttäjien osallisuutta tekijänoikeusrikokseen on arvioitava sen perusteella, ovatko toimet olleet merkittäviä tiedostojen luvattoman levittämisen ja kopioinnin kannalta ja onko hän toiminut yhteisymmärryksessä muiden toimijoiden kanssa. Näillä edellytyksillä myös teosten luvaton käyttöä palvelevan järjestelmän ylläpitämiseen liittyvät toimet voivat olla tekijänoikeudellisesti merkityksellisiä ja merkitä osallisuutta. Kärjäoikeus toteaa edellä selostetuin perustein, että H [REDACTED] n toimet luvaton käyttöä palvelevan järjestelmän ylläpitämiseen ovat olleet varsin vähäiset eikä niillä ole osoitettu varmasti olleen yhteyttä laittomaan tiedostojen levittämiseen. Siten syyte on H [REDACTED] n osalta hylätty.

Hyvitysvaatimuksesta

Tekijänoikeuslain 57 §:n 1 momentin mukaan kohtuullisen hyvityksen tarkoituksena on osaltaan saattaa tekijänoikeudenhaltija siihen asemaan, jossa hän olisi ollut ilman tekijänoikeuden loukkausta. Toisaalta hyvityksen taustalla on ajatus siitä, että loukkaaja ei saa päästä teosta oikeudettomasti käyttämällä parempaan asemaan kuin sitä luvallisesti käyttämällä. Hyvityksellä pyritään myös ehkäisemään tehokkaasti tekijänoikeuksien loukkaamista ja suojattujen teosten lainvastaista käyttöä. (KKO 2010:47)

Oikeuskäytännössä (KKO 2010:47) on todettu, että hyvitystä määrätessä lähtökohdaksi on vakiintunut se vastike, jolla teoksen käyttäjä olisi voinut hankkia oikeudenhaltijalta luvan käyttää teosta. Kohtuullisen hyvityksen lähtökohdana tulisi olla hinnoittelu siinä jakelutavassa, joka lähinnä vastaisi loukkauksessa toteutunutta menettelyä.

Musiikkikappaleiden osalta oikeudenhaltijoiden vaatimus on perustunut 1,20 euron kappalehintaan, joka on ollut äänitteiden keskimääräinen on line - hinta. Laskelma (liite 13) on perustunut lähinnä kotimaisten on line - myyjien hinnastoon lukuunottamatta iTunes Storea, jonka hinta musiikkikappaleelle on ollut 0,99 euroa ja koko albumin hinta 9,99 euroa, jolloin kappalehinta voi olla vielä huomattavasti alhaisempi. Kärjäoikeus toteaa, että laskelmasta puuttuu merkittäviä tekoajankohdaksi jo olemassa olleita verkossa toimineita myymälöitä, kuten esimerkiksi eMusic, jolla tekoajankohdaksi kalleimmillaankin musiikkikappaleen hinnaksi tuli 40 senttiä. Edellä mainittu huomioon ottaen kärjäoikeus pitää kohtuullisena kappalehintaan 0,80 senttiä, jolloin oikeudenomistajien korvausvaatimus alenee näin 1/3 osalla yhteismäärään 1.196.752,60 euroa, josta Teoston osuus on kahdeksan prosenttia eli 95.740,21 euroa.

Audiovisuaalisten teosten osalta hyvitysvaatimus perustuu elokuvien osalta 10,50 euron ja televisiokausien osalta 35 euron kappalehintaan, joka on vaatimuksen esittäjän mukaan ollut vuonna 2007 kuluttajille myytävien DVD-tallenteiden keskihinta.

Tekoajankohtaan ei ole ollut juurikaan käytössä laillista jakelutapaa, joka olisi vastannut T[REDACTED]n menettelyä. Siten vaatimuksessa ei ole huomioitu kustannuseriä, jotka poistuvat fyysisten tallenteiden valmistamisesta ja levittämisestä. Käräjäoikeus pitää edellä kerrotuin perustein lähtökohtaisesti hyvitysvaatimuksen perusteena olevia yksikköhintoja liiallisina ja kohtuullisena teoskohtaisena yksikköhintana voidaan pitää noin 2/3 osaa vaaditusta. Jackpot Films Oy on luopunut vaatimuksestaan 12,95 euroa ylittäviltä osiltaan, jonka T[REDACTED] on myöntänyt oikeaksi.

Pelien osalta hyvitysvaatimus perustuu vuonna 2007 myytyjen pelien keskihintaan. Vaatimuksen esittäjän mukaan vertaisverkoissa jaettavat pelitiedostot ovat pääsääntöisesti uutta täydellä markkinahinnalla myytävää materiaalia. Näyttöä tästä ei oikeudessa ole esitetty. Käräjäoikeus toteaa, että yleisesti on tiedossa, että pelitiedostojen hinnat vaihtelevat varsin huomattavasti riippuen niiden iästä, jakelutavasta ja julkaisijasta. Hintavaihtelu voi olla muutamasta eurosta noin 70 euroon. Peliteosten osalta vaatimus perustuu vain loppukäyttöön. Käräjäoikeus pitää edellä mainituin perustein tämänkin kohdalta kohtuullisena yksikköhintana noin 2/3 osaa vaaditusta.

Hyvityksen kohtuullisuutta koskevassa kokonaisharkinnassa on otettava huomioon tapauksen erityispiirteet, kuten luvattoman käytön tarkoitus sekä loukkauksen toteuttamistapa ja vahingollisuus.

Käräjäoikeus toteaa, että kaikki seuraavat korkeimman oikeuden prejudikaatissa 2010:47 ilmenevät erityispiirteet soveltuvat myös nyt käsillä olevaan tapaukseen:

- tekijänoikeuksia loukkaava toiminta on ollut laajaa
- suuri osa teoksista on luvattoman jakelun ja kopioimisen jälkeen päätyneet oletettavasti hubin käyttäjäkunnan käyttöön, minkä vuoksi teosten luvaton käyttö on vähentänyt niiden menekkiä laillisessa kaupassa
- mahdollisuus maksuttomaan lataamiseen on houkutelut hubin käyttäjiä lataamaan mahdollisimman suuren määrän tiedostoja, joista osa on voinut tosiasiasa jäädä käyttämättä tai tulla käytetyksi vain koeluontoisesti ja on todennäköistä, etteivät käyttäjät olisi hankkineet vastikkeellisesti läheskään kaikkia kopioimiaan tiedostoja, joten pelkkä latauksen määrä ei osoita teosten myynnin vähentymistä kokonaisuudessaan
- hubin käyttäjät ovat ladanneet toisiltaan teoksia ilman hubin ylläpitäjänä toimineen T[REDACTED]n välitöntä myötävaikutusta ja yksittäisten teosten kopiointi on tapahtunut ylläpitäjän kannalta hallitsemattomasti.

Mainitussa prejudikaatissa korkein oikeus on arvioinut hyvityksen prosenttiosuutena alunperin vaaditusta hyvityksestä. Käräjäoikeus toteaa, että hyvitysvaatimus ylläpidon osalta perustuu suurelta osin oletuksiin siitä, kuinka paljon hubin käyttäjät ovat kopioineet tiedostoja toisilta käyttäjiltä. Oletukset pohjautuvat numeerisiin muuttujiin, joita ovat muun muassa käyttäjämäärät hubilla keskimäärin, oletus käyttäjien suorittamien latausten määristä ja hubilla olleiden käyttäjien jaossa olevien tiedostojen määrät. Käräjäoikeus on arvioinut edellisessä kappaleessa mainituin perustein hyvityksen määräksi ottaen huomioon vielä yksikköhinnoissa todetut vähennykset musiikkitiedostojen osalta 30 prosenttia ja muiden osalta 20 prosenttia.

Loppukäytön osalta vaatimus on perustunut laittomaan kopiointiin ja jakamiseen

ilman oletusta siitä, kuinka monta latausta on tehty, joten tältä osin vaatimusta ei ole syytä alentaa muutoin kuin yksikköhinnoissa tehdyn alennuksen verran.

Koska hyvitys perustuu tekijänoikeuslakiin, ei siihen sovelleta vahingonkorvauslakia. Siten vaatimusta ei ole mahdollista sovitella.

Vahingonkorvausvaatimus

Tekijänoikeuslain 57 §:n 2 momentin mukaan tahallisesti tai varomattomuudesta tapahtuvasta lainvastaisesta käytöstä on lisäksi suoritettava korvaus kaikesta muustakin menetyksestä, kärsimyksestä ja haitasta. Saman pykälän 4 momentin mukaan korvauksesta on lisäksi voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa säädetään. Asianomistajan ilmoituksen mukaan vaatimus perustuu neljän kuukauden aikana tehtyyn oikeudenhaltijoiden selvittelyyn ja luettelointiin, johon on kulunut yhteensä 24 tuntia tuntiveloituksen ollessa 100 euroa. Käräjäoikeus toteaa asian laajuuden huomioon ottaen, että vaadittu korvaus kohtuullinen ja eikä asiassa ole ilmennyt syytä epäillä sen oikeellisuutta.

Menettämisvaatimuksista

Rikoslain 10 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan menetetyksi voidaan tuomita esine, jota on käytetty tahallisen rikoksen tekemisessä. Menetyksen tuomitsemisen tarpeellisuutta harkitessa on kiinnitettävä huomiota uusien rikoksien ehkäisemiseen.

Käräjäoikeus toteaa, että kirjallisena todisteena esitetystä listauksesta T [REDACTED]n kovalevyjen sisällöstä ja niiden nimeämisestä ilmenee, että ne ovat sisältäneet pääosin tekijänoikeudella suojattua materiaalia. Toinen T [REDACTED]n hallussa olleista koneista on toiminut jatkuvana serverinä laittoman kopioinnin mahdollistavan hubin ylläpitämisessä. Käräjäoikeus toteaa, että näissä olosuhteissa T [REDACTED]lta takavarikoidut tietokoneet kovalevyineen ovat olleet pääasiallisesti rikoksen toteuttamista varten. Tietokoneet kovalevyineen ovat olleet välttämättömiä välineitä syytteessä kuvatun rikoksen toteuttamisessa. Siten käräjäoikeus on määrännyt T [REDACTED] menettämään takavarikkopöytäkirjasta ilmenevät tietokoneet kovalevyineen. T [REDACTED]lla on oikeus pyytää palauttamaan itselleen kuuluva laillinen sisältö kovalevyiltä yksilöimällä se ja toimittamalla täytäntöönpanijalle sitä varten tallennusmedian.

Tekijänoikeuslain 58 §:n 1 momentin mukaan silloin, kun teoskappale on valmistettu tai saatettu yleisön saataviin vastoin tekijänoikeuslain määräyksiä, voi tuomioistuin asianomistajan vaatimuksesta määrätä, että teoksen kappale hävitetään. Käräjäoikeus toteaa, että ottaen huomioon T [REDACTED]n syyksi luetun rikoksen ja hänen harjoittaman toiminnan laajuuden ja vielä sen, että T [REDACTED] olisi voinut suhteellisin vähäisellä vaivalla osoittaa jo esitutkinnassa teosten laillisen lähteen, ei asiassa jää järkevää epäilyä siitä, että teokset on hankittu laittomasta lähteestä. Siten käräjäoikeus on määrännyt asianomistajan vaatimuksen mukaiset cd ja dvd tallenteet hävitettäväksi.

Rangaistusseuraamus

Tekijänoikeusrikoksesta tulee tuomita rikoslain 49 luvun 1 §:n mukaan sakkoa tai enintään kaksi vuotta vankeutta. Rangaistus on mitattava niin, että se on oikeudenmukaisessa suhteessa rikoksen vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, teon vaikuttamiin sekä rikoksesta

ilmenevään muuhun tekijän syyllisyyteen.

Käräjäoikeus toteaa, että T [REDACTED] ei ole toiminut ansiotarkoituksessa. Kysymys on ollut pikemminkin välinpitämättömyydestä ja kustannushyödyistä tekijänoikeudella suojatun materiaalin maksuttomuuden johdosta. T [REDACTED] asenne pääkäsittelyssä tekijänoikeuksien haltioiden asiamiestä kohtaan on ollut vihamielinen, joka osoittaa käräjäoikeuden käsityksen mukaan T [REDACTED] n yleistä käsitystä siitä, että lainsäädäntö ei ole oikeudenmukainen ja että hän ei ole tämän johdosta velvollinen sitä noudattamaan. Käräjäoikeus pitää T [REDACTED] n vaikuttimia siten yleisesti vaarallisina lain säännösten noudattamiselle. Ottaen huomioon tekijänoikeuksien loukkauksen laajuus niin määrällisesti kuin ajallisestikin, on T [REDACTED] tuomittava teosta vankeusrangaistukseen.

Koska T [REDACTED] a ei ole rangaistu aikaisemmin, voidaan nyt määrätty rangaistus tuomita ehdollisena.

Todistelukustannukset

Vastaajan on korvattava valtion varoista maksetut todistelukustannukset takaisin valtiolle rikosasioista oikeudenkäynnistä annetun lain 9 luvun 1 §:n nojalla. Oikeuskäytännössä (KKO 2008:3) on todettu, että tuomitulle asetettu velvollisuus korvata valtiolle aiheuttamansa rikoksen selvittelykustannukset on lain selkeä pääsääntö, josta on perusteltua poiketa, vain silloin, kun säännön noudattaminen johtaisi kohtuuttomuuteen. Kohtuuttomuus on kysymyksessä silloin, kun korvausvelvollisuuden ja huomioonotettavien olosuhteiden välillä vallitsee huomattava epäsuhta. Tällainen voi tilanne olla esimerkiksi silloin, kun todistelukustannukset ovat olleet poikkeuksellisen suuret, vaikka rikos on verraten vähäinen ja rangaistus lievä. Käräjäoikeus toteaa, että T [REDACTED] on määrätty tässä tuomiossa huomattavaan korvausvelvollisuuteen, josta suoriutuminen tullee olemaan lukuisten vuosien mittainen. Siten käräjäoikeus toteaa, että todistelukustannusten korvaaminen tässä tilanteessa johtaisi kohtuuttomuuteen, eikä ole määrännyt T [REDACTED] a korvaamaan valtiolle sen varoista maksettuja todistelukustannuksia.

Oikeudenkäyntikulut

T [REDACTED] on hävinnyt asian siltä osin kuin hänen syykseen on luettu syytteessä mainittu rikos ja hänen on tuomittu maksamaan rikoksesta johtuvaa hyvitystä asianomistajille. Hyvitys on määrätty maksettavaksi vain noin 1/5 osaa alunperin vaadituista määristä. Käräjäoikeus toteaa, että asianomistaja on syyttäjän ohella vaatinut rangaistusta ja osa oikeudenkäyntikuluista on muodostunut hyvitysvaatimuksen perusteen ajamisesta. Hyvitysvaatimuksen hyväksymättä jäänyt osa on koskenut harkinnanvaraista seikkaa. Käräjäoikeus toteaa edellä mainituin perustein, että T [REDACTED] n on korvattava asianomistajien kohtuullisena pidettävistä oikeudenkäyntikuluista puolet eli 2.820 euroa.

TUOMION LOPPUTULOS

Käräjäoikeuden ratkaisu tuomiolauselmalla

Avustajanpalkkio

Valtion varoista maksetaan vastaaja H [REDACTED] n avustajalle asianajaja Pasi Hagmanille palkkiona 3.450 euroa ja arvonlisäveron osuutena 793,50 euroa eli yhteensä 4.243,50 euroa. Käräjäoikeus on poistanut H [REDACTED] n 20 prosentin

omavastuuosuuden ajalta 20.10. - 12.11.2009 koska syyte on hylätty.

Yksityisoikeudellinen korvausvelvollisuus

T [REDACTED] velvoitetaan korvaamaan ylläpitoa koskevan vaatimuksen osalta:

- Teostolle 28.722,10 euroa
- ÄKT:lle jäsenyrityksineen 330.303,70 euroa
- Jackpot Films Oy:lle 12,95 euroa
- Twentieth Century Fox Film Corporationille 1.122,30

Kaikki summat korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen takavarikkopäivästä 4.6.2007 lukien ja

T [REDACTED] velvoitetaan korvaamaan loppukäyttöä koskevan vaatimuksen osalta:

- Teostolle 1 312,90 euroa
- ÄKT:lle jäsenyrityksineen 11.863,90 euroa
- SATU ry:lle 14,00 euroa
- SEK ry:lle 140 euroa
- Ere Kokkonen Oy:lle 14 euroa
- Columbia Pictures Industries Inc:lle 28 euroa
- New Line Productions Inc:lle 28 euroa
- Twentieth Century Fox Film Corporationille 116,70 euroa
- Universal City Studios LLLP:lle 230 euroa
- Warner Bros. Entertainment Inc:lle 14 euroa
- Activision Publishing Inc:lle 89,30 euroa
- Atari Nordic AB:lle 44,70 euroa
- Electronic Arts Publishing Sarl:lle 580,70 euroa
- Sony Computer Entertainmentille 178,70 euroa

Kaikki summat korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen takavarikkopäivästä 4.6.2007 lukien ja

T [REDACTED] velvoitetaan korvaamaan asianomistajien oikeudenkäyntikuluista 2.820 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 11.11.2010 lukien sekä asianomistajien selvitys- ja valvontakulut 2.400 euroa mainittuine korkoineen 19.1.2009 lukien.

Luettelo asianomistajista ja heidän edustajistaan on erillisenä tuomion liitteenä (Liite 2).

Muutoksenhaku Tuomioon tyytymättömällä on oikeus hakea siihen muutosta valittamalla Rovaniemen hovioikeudelta. Tyytymättömyys on ilmoitettava käräjäoikeuden kansliaan viimeistään seitsemäntenä päivänä tuomion antamisesta lukien.

Käräjätuomari Mika-Pekka Sarkkinen